

GLASILO SLOVENSKEGA ČEBELARSKEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

LETO XXII.

V LJUBLJANI, 15. MAJA 1919.

ŠTEV. 5.

Neugodni spomladanski vplivi.

Iv. Jurančič.

Stari čebelarji so rekli, da je dobro prezimovanje največja umetnost v čebelarstvu. Dandanes pa, ko natančneje poznamo čebelno naravo in življenje, ko imamo s premakljivim delom čebele že skoraj popolnoma v svoji oblasti, in slednjič, ko nam mnogostransko izboljšani panji dovolijo marsikaj, kar pred leti ni bilo mogoče, vzimovanje, oziroma prezimovanje večjemu in vestnemu čebelarju ni več posebna umetnost. Veliko bolj usodepoln čas, nego prava zima, je zgodnja spomlad. Marsikak čebelar vé iz lastne izkušnje, da so pomladne izgube mnogo pogostejše, nego zimske. Seveda, ako čebelar vsestransko stori svojo dolžnost, se tudi spomladne izgube dajo večinoma preprečiti. Vendar priznajmo, da nismo vselej in v vsem dosledni in natančni!

1. Sušca in malega travna je v panjih že obilno zalege. Zato je še posebno potrebno, da toplota, ki jo čebele proizvajajo na stroške živeža in svojih telesnih moči, ne odhaja iz panja, temveč da se po možnosti ohrani. Za ugoden spomladni razvoj je tedaj potrebno, da so panji dobro narejeni, da nimajo razpok ali špranj, ter da imajo tople, t. j. za toploto in mraz neprodorne stene. Koliko toplote se izgublja še pri navidezno dobro narejenih panjih skozi nevidne špranje, zlasti

pri takih, ki se odpirajo odzgoraj — ker gorkota naravno sili navzgor — navaden čebelar niti ne ve. Celo skozi debele, dvojne stene odhaja neprestano precej toplote, kar pa se seveda ne da preprečiti. V pojasnilo navedem sledeči slučaj. Mnogo let že opazujem na svojih paviljončkih (8 panjev), da sneg na sredini strehe upade, ob krajih pa obdrži svojo debelost, tako da je v nekaj dneh po novopadlem snegu streha nekako sedlasta. Kaj neki to pomeni? V sredini ima čvetero ljudstev takorekoč v skupni gručici — le s tankimi stenami razdeljeni — svoj zimski sedež; odtod gre toplota skozi medišče in skozi streho ter tali sneg. Opomnim pa, da je medišče napolnjeno z mahom ali oblanicami. Pomislimo torej, koliko toplote mora odhajati, da skozi 23 cm visoko ter s slabimi prevodniki izpolnjeno medišče na strehi sneg tali! Koliko toplote šele odhaja skoz tenke stene in navaden pokrov!

2. Druga spomladanska nevarnost je glede živeža. Za zimske mesece, ko čebele malo in bolj enakomerno uživajo, se jim potrebna množina lahko natanko določi; ne tako za marec in april, ko že zalega veliko porabi ter bi morala prispevati tudi narava, ne vemo pa, v koliko bo vreme čebelam prijazno in v koliko se jim bo nudila prilika za pašo. Ako klju-

buje trajno neugodno ali nestanovitno vreme (kakor letos), zmanjka čebelam medu, in če ni takoj pomoči, lahko v najkrajšem času gladu umre večje število ljudstev. Zato je treba spomladi, zlasti ob slabem vremenu, da smo vedno prepričani o zadostni zalogi živeža. Kjer se skozi okno ne vidi, odprimo panj in preglejmo; odpiranje, tudi v hladnem vremenu, ne more toliko škodovati, kakor glad.

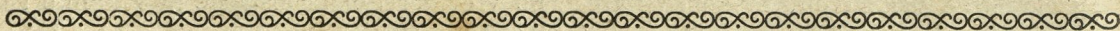
3. Spomladi tudi brezmatičnost ni nič kaj redkega, zlasti ako se vzimujejo starejše, n. pr. triletne matice, ali kjer se nadomeščanje matic sploh prepušča čebelam samim. Ko namreč z vsakim dnevom napredujoče rastlinstvo nudi čebelam vedno obilnejšo pašo, se tudi polaganje jajčec v panju množi dan za dnevom. Na delovanje matice se torej stavijo vedno večje zahteve; ako je matica starejša ali sicer slabotna, ji moči opešajo in lahko odmrje ravno v tem času, ko bi bila njena delavnost v panju najbolj potrebna. Zato naj čebelar starost matic zapisuje ter za pleme ohrani le dveletne in mlajše.

4. Spomladi, dokler je še hladno, opada skoraj vsak dan veliko obloženih, vračajočih se čebel pred žrelom ali v bližini čebelnjaka na hladno zemljo; hočejo se odpočiti, a kmalu otrpnejo in umro ali jih pobero ptiči, žabe, miši itd. Nekoliko se odpomore, ako k žrelom spodnjih vrst prislonimo deske, da po njih počivajoče čebele peš pridejo v panj, ako ne morejo zleteti. Te deske pa se naj odstranijo koncem pomladi, ko je že zemlja toplejša, ker sicer ponoči služijo krastačam za »brv«, po kateri pridejo do žrela, da se tam gostijo s čebelami.

5. Še ena nevarnost preti čebelam več ali manj skozi celo leto, zlasti pa v prvi pomladi, ko je še hladno. Za prehrano zalege potrebujejo veliko vode, mnogo več, kakor si navaden čebelar misli. Saj lahko vidimo vsak dan veliko število čebel pri vrelcih, mlakah, potokih itd.; po rahlem, toplem dežju jih je pred čebelnjakom po

trati vse polno. Pri nabiranju vode jih zlasti spomladi veliko otrpne, mnogo jih polove ptiči, pri mlakah in potokih jih požro žabe itd. Ako ni vode v bližini čebelnjaka, veliko čebel ob vetrovnih dnevih popada na zemljo in se tako poizgube. Vse te izgube preprečimo, ako naredimo blizu čebelnjaka na kakem mirnem, toplem kraju napajalnik. Nekdaj sem mislil, da je to nedolžna čebelarska igrača. Izkušnja pa me je časoma poučila, da napajalnik izdatno vpliva na pomladni razvoj čebelnih ljudstev. Kolikim čebelam se ohrani življenje! Pri mojih 35 panjih je navadno, posebno pred poldnem, videti v napajalniku neprestano po 30 do 40 čebel, ki željno srkajo vodo. Čebele navadno same najdejo napajališče, sicer se pa lahko privabijo s par kapljicami medu.

Najpreprostejši napajalnik se naredi iz kake nizke, široke, lončene posode, kake sklede, latvice, ali takozvanega »gibančnega pleha«, kakršni so najbolj v navadi po Slovenskih goricah, Murskem in Ptujskem polju, kjer v njih ženske pečejo »gibanice«. Posoda se napolni z mahom ter nalije z vodo. Mah se tuintam obnovi, da ne gnije, voda pa se prilije po potrebi vsak dan. Prav ličen in izviren napajalnik sem videl pred mnogimi leti pri nekem že umrlem gospodu v Ormožu. Narejen je bil iz približno 2 m dolgega neolupljenega brezovega debla. Izdolben v obliki korita, napolnjen z mahom ter zalit z vodo, je stal na štirih nogah, okoli pol metra visoko pred čebelnjakom. Tudi kak lonec se lahko rabi za napajalnik. Izvrta se mu ob dnu majhna luknja, katera se zadela s klinom (čepom). Lonc se postavi nekaj decimetrov od zemlje, se napolni z vodo, klin pa se toliko zrahlja, da voda počasi kaplja na kako spodaj poševno podloženo desko. Napajalnik se da narediti še na več raznih načinov, kar si pa iznajdljiv čebelar lahko izmisli po svoje. Glavna stvar je, da čebele lahko brez težave pridejo do vode ter se ne potaplajo.

Narejeni roji.

J. O.

Čebelar, ki ne utegne čakati na roje, si lahko pomaga, posebno ako čebelari s premakljivim delom in ima močne plemenjake, ki nočejo rojiti, na ta način, da si roje sam naredi.

Vsled posla, ki mi ne pripušča, da bi po cele tedne oprezoval okrog čebelnjaka, delam že več let roje s prav dobrim uspehom na sledeči način:

V zgodnji spomladi odločim panj z dobro matico, da si v njem vzgojim matičnjake, zato ga pravočasno špekulativno krmim. Panj se hitro razvija in nastavi koncem aprila ali začetkom maja matičnjake. Tudi drugi panji so takrat že močno razviti. Ko so matičnjaki pokriti, je pravi trenutek, da začnem deliti roje. Čas od 10. ure dopoldne do 3. ure popoldne, ko so panji dobro izleteni, je najpripravnejši. Plemenjaku, ki mu hočem vzeti roj, odvezam štiri do pet močno zaleženih satov in en krajni sat z medom ter jih dam s čebelami vred v za to odločen panj, ki ga postavim na poljuben prostor v čebelnjaku. Sat, na katerem se nahaja matica, pustim v plemenjaku in mu dodam namesto odvezanih satov z zalego ravno toliko satnic. Dobro bi bilo tudi, ako mu damo par izdelanih satov in le dve dobri satnici.

Tako narejen roj ima samo mlade čebele, ki še ne izletajo. Za zalego pa potrebujejo čebele poleg medu tudi vodo, zato ga nekaj dni napajamo. Pod noč istega dne ali naslednji dan mu dam lep matičnjak, ki ga vzamem iz prej omenjenega, v ta namen vzgojenega panja. V par dneh se matica izleže in »obhodi« in v 14 dneh je roj popolnoma v redu. Tudi plemenjak, ki smo mu vzeli roj, se hitro razvije, ker obdrži svojo matico in vse stare čebele. Ker smo mu vzeli veliko zalege in mladice, je nekako prisiljen, da tem hitreje popravi izgubo. Na ta način narejeni roji se navadno najlepše razvijajo.

Isti namen pa dosežem lahko tudi na drug način:

Plemenjak, iz katerega mislim narediti roj, prestavim na drugo mesto. Na njegovo mesto pa denem prazen panj, ki naj ima, če le mogoče, ravnotako izletalnico iste barve kot plemenjak, da se čebele preveč ne motijo. Prestavljenemu plemenjaku vzamem matico in dva sata zalege in ju dam v prazen panj. Tako dobi roj vse izletne čebele in obdrži staro matico, plemenjaku pa dam drugi dan lep matičnjak in mu nekaj dni pokladam vodo, ali če je treba, z vodo razredčen med.

Tudi iz kranjiča se da narediti roj in sicer tako-le:

Panj nesem v senco zunaj čebelnjaka, ga postavim na kako mizo in mu odtrgam dno in eno končnico. Poleg njega postavim drug prazen panj. S trkanjem in kajenjem preženem čebele v prazen panj. Seveda moramo gledati, da preženemo tudi matico. Roj postavim na mesto, kjer je bil prej plemenjak, ki mu pa moram dati, ker je izgubil vse izletne čebele, vode in drugi dan lep matičnjak.

Pri narejenih rojih moramo paziti, da je zalega obsedena od čebel, ker drugače pogine. Ako čebele ne obsedajo vse zalege, moramo dodati mladih čebel iz kakega drugega, močnega plemenjaka, ali pa odvzeti sat zalege.

Tisto ljudstvo, ki pride na drugo mesto v čebelnjaku, bodisi roj ali izrojenc, mora imeti dovolj medu. Krmiti ga smemo šele potem, ko ima matičnjak, ker drugače lahko nastane ropanje.

Ker narejenemu roju ali izrojencu damo šele naslednji dan matico, se večkrat prigodi, da poleg dodanega matičnjaka napravi še druge. Zato moramo čez kake štiri dni vse narejene roje ali izrojence pregledati in odstraniti matičnjake, ki jih je morebiti nastavljal, ker bi nam sicer lahko rojil. Nikdar pa ne smemo pustiti, da bi čebele same vzgojile matico iz delavske zalege, kajti te matice so navadno šibke, malo plodovite in kmalu poginejo.

Še bolje je seveda, ako uporabljamo namesto matičnjakov oplojene matice, ker panj še hitreje napreduje. Ako smo dali narajen rojem godne matičnjake, panje črez 14 dni pregledamo, če je vse v redu.

Začetnikom svetujem, naj ne delajo sami rojev, ampak naj v slučaju potrebe prosijo izkušenega soseda-čebelarja. Pri tem delu je treba precej izkušeni in pazljivosti.

Lepo satje za A. Ž. panj iz kranjiča.

Val. Jakelj.

Resnica je, kar trdi g. Humek, da je namreč marsikdo glede satja za A. Ž. panje mnogokrat v zadregi, posebno če je začetnik. Satnice so jako drage. Pa tudi ni tako lahko zlasti celih medsten spraviti pravilno v okvir, posebno začetniku. Kako lahko se stanica pokvari, ali že pri nalepljanju v okvir, ali pa s tem, da jo preveč trdo pritisneš na struno. Mnogokrat pa jo čebele tudi same v panju odtrgajo ali skrivé, nagrižejo in na razne načine pokvarijo. Koliko truda prizadene, preden se satje zopet spravi v red, pa je pri tem še vse nazadnje le vegasto. Za to delo je potrebno neke posebne ročnosti in previdnosti.

Pa še nekaj drugega je, kar je pri satnicah kočljivo. Ne trdim, da bi bil vosek, iz katerega je izdelano satje, izkuhan iz satja od nezdravih čebel, ali da je bila v njem še zalega, to bi bilo za čebele skrajno nevarno. Tudi če je satje čisto in zdravo, tudi potem so še satnice nesnažne. Le pomislimo, skozi koliko rok gre vosek in potem umetno satje, preden pride končno v čebelarjeve roke! Kako ga obrača nevesčak ali nepoklican gost na vse strani, otipava in celo pritiska na nos, češ, kako prijeten duh ima! Za zlomka! Ali je taká satnica potem snažna?

Ni čuda, ako se voska na potu do tovarnarja ali od tega satnic na potu do čebelarja prime kaka nesnaga, ki čebelam ni posebno prijetna. In takih satnic se čebele kaj nerade poprimejo. Prigodilo se mi je že, da so kako naročeno satnico le napol izdelale, čeprav je bila dobra paša in sicer vse v redu. Ravno ta okoliščina me je nagnila, da sem si omislil sam stiskalnico za

satnice. Sicer porabim pri tem mnogo več voska, ker je tako satje nekoliko debelejšo, pa je vsaj zanesljivo in čebele se ga lotijo tudi rade. Ko bi jih videli, kako hitro kobacajo v panj in kako brzo splezajo na moje satnice!

Toda, kakor sem že rekel, satnic, zlasti celih, ne premore vsak čebelar. Tudi to je za marsikoga predrag špas. Prav opozarja torej g. Humek, naj bi se bolj širil v pomoč za A. Ž. panj eksportni panj, ki pravzaprav ni nič drugega, kakor samo vališče (brez medišča) A. Ž. panja. Na ta način bi se moglo pridelati dovolj novega satja brez celih satnic.

Pa jaz pridem do tega cilja še na drug način, in sicer s pomočjo kranjičev. Izberem si precej velik panj, kakih 27 cm notranje širjave in primerno visok. Panj postavim na eno stranico in dobim tako kranjiča, ki je 27 cm visok, pa samo kakih 15 cm širok. Na zadnjem koncu mu za silo izrežem žrelo in pribijem začasno izletalnico. Na sprednji končnici pa mu prašnico zamašim, oziroma zabijem. Sedaj vsadim v tako prirejen panj kakega prvca ali nučka. Panj postavim potem v čebelnjak tako, da leži na stranici, na katero sem pribil novo izletalnico, in ga obrnem, da pride nova izletalnica spredaj, stara pa zadaj. Tako postavljen panj je mnogo bolj visok kakor pa širok. Na ta način mi izdelajo čebele sicer komaj tri do štiri sate, pa so ti prav velikí, večkrat prevelikí za A. Ž. panj. V jeseni po ajdovi paši prepodim čebele z dimom v drug prazen panj, in ko sem satje previdno izrezal, prenesem jih na A. Ž. okvirje. Seveda so satovi pre-

veliki, da bi jih mogel cele spraviti vanje. Kar je odveč, se odreže. In če bi bil kak sat pri vsem tem še spredaj ali na spodnji strani nekoliko zakrivljen tako, da bi obeh kotov ne pokrival popolnoma, nič ne de, čebele bodo ta prostor že prihodnje leto dodelale. Tak sat potem vtaknem v močan A. Ž. panj, da ga čebele pritrdijo k okvirju, posebno če je kaj prida napolnjen z medom. Seveda je marsikateri nekoliko vegast, pa tudi ta hiba odpade, če se na strop panju, preden se vsade čebele vanj, pravilno v ravni črti pritrdijo začetki. Na ta način vsakdo lahko za A. Ž. panje napravi nekaj lepih novih satov, tudi brez ekspor-

tovcev s pomočjo kranjiča.

Seveda, kdor ima zadostno število teh, mu ne priporočam tega ravnanja, ker s pomočjo eksportovcev pride lažje in poprej do cilja. Tudi niso taki kranjiči sposobni za prevažanje v pašo, ker se kaj lahko prevrnejo in se jim ogromno veliko mlado satje že na poti lahko odtrga. Ostati morajo v ulnjaku dobro pritrjeni.

S tem sem hotel obenem tudi pokazati, kako prav je imel »Slov. Čebelar«, ko je večkrat trdil, da pri vsem čebelarstem napredku ni, da bi kranjiča popolnoma zavrgli. Treba je le izrabiti njega praktično stran za naše racionalno čebelarstvo.

Nabiranje cvetnega prahu.

P. Jocif.

Poleg medu je za razvoj čebel velikega pomena cvetni prah, ali kakor tudi pravimo: obnožje. Čebele ga nabirajo po cvetnih prašnikih, stlačijo s pomočjo prvih dveh parov nožic v koške, ki jih imajo na zadnjih nogah, in ga prinašajo v panj. Obnožje je po barvi različno; toda barva nič ne vpliva na kakovost in vrednost. Cvetni prah, ki ga uživa zalega, obsega mnogo kisika, in ta je ravno važen zato, ker pospešuje rast in razvitek ličink.

Pomanjkanje cvetnega prahu škoduje ne samo splošnemu razvoju čebelnega ljudstva, ampak tudi že razvite čebele same hirajo, ker morajo pri pitanju zalege dodajati primanjkljaj iz lastnega života.

Tako pomanjkanje obnožja pa nastane večkrat. Narava sama sicer ne skopari spomlad s cvetnim prahom. Vendar se pa dobe tudi kraji, ki niso ravno bogati na obnožju. Največkrat je pa krivo slabo vreme, da čebelam primanjkuje prahu, ker ne morejo do njega. Slabo vreme jih ovira, da včasih nití sproti, za vsakdanjo uporabo, ne morejo nabrati potrebne obnožine.

Ob takem času, sploh pa tudi ob normalni paši, je dobro, da čebelar poleg medu pomaga čebelam tudi s cvetnim pra-

hom. Kako pa pridemo do njega? Res je, da je nekoliko zamudno to delo, ali z dobro voljo se napravi vse. Najlažje dobimo cvetni prah iz raznih mačic, n. pr. vrbovih, leskovih itd. Nekateri čebelarji suše mačice na solncu in jih potem zmanejo v rokah in presejejo. Drugi nalomijo vejic še s spečimi mačicami, ki jih postavijo v posodo z vodo na solnce, in ko se cvetovi razvijejo, otrešajo prah na papir. Oba ta načina pa nista kaj uspešna.

Iz lastne izkušnje priporočam drug način, ki se mi je lansko leto zelo dobro obnesel. Nabral sem precejšnjo množino obnožine, ki mi je letos pripomogla do vidnih uspehov.

Nasmukal sem jelševih mačic, in sicer ne prezgodaj, ko so še nerazvite, in ne prepozno, ko že cveto, ampak tik preden se cvetje odpre. V prvem slučaju bi se cvetovi ne razvili in v drugem bi se pa pri nabiranju mačic otrešal ves prah iz prašnikov. O pravem času nabrane mačice so rdeče-rumene in polne še zaprtih cvetnih popkov. Načo si pripravi desko, ali najboljšje je pa lesno korito, položi na dno papirja od časopišov — ne gladkega — in natresi mačice — ne preveč na

debelo na ta papir. Seveda napraviš nenkrat lahko več takih korit. To postavi na sonce v kako zatišje, da ne pride veter blizu. Solnčna gorkota in svetloba hitro odpre cvetove na mačicah, in cvetni prah se vsipa s cvetnih prašnikov na podloženi papir. Kadar je papir pokrit s prahom, deni mačice začasno na stran, prah pa pometi s zajčjo taco po papirju in ga stresi v kako posodo. Potem raztrosi iste mačice nazaj na papir, postavi na sonce in ponovi to delo večkrat, dokler niso mačice popolnoma suhe in prazne. Na ta način dobiš lep, čist cvetni prah. Ravno tako daje obilo obnožja brezove in topolove mačice. Zadnje so zelo velike in neverjetno bogate prahu. To obnožino spravi v papirnatih ovitkih na suhem prostoru — sicer splezni — za prihodnjo pomlad.

V zgodnji pomladi, ko začno čebele donašati cvetni prah, jim podaš onega, ki si ga nabral sam na opisani način. Lep, miren in solnčen dan ga nasuj v prazen sat, katerega postavi ob kako stvar malo prislonjenega v bližino čebelnjaka. Nekateri priporočajo pomazati sat nekoliko z medom, a je nepotrebno, ker ga čebele hitro najdejo tudi brez tega.

Kako urno in s kakšnim veseljem zbirajo in nosijo to podano jim obnožino v panj, sem se prepričal letos. Vse je bilo živo po satovih. Z neverjetno spretnostjo so kopale prah iz celic in si polnili koške ž njim, ga odnašale v panj in zopet prihajale. V kratkem času sem pokrmil ves lanski »pridelek«, zato so mi hvaležne, ker se lepo razvijajo in napredujejo.

Da ima čebelar od tega korist, je jasno. Preden se, recimo, ob lepem vremenu, čebela obložena z obnožino le enkrat povrne domov, ti na ta način v istem času doma nese polne koške že nešteto krat v panj. Prihraniš ji ves trud, ki ga ima z nabiranjem in letanjem od cveta do cveta — torej mnogo njene delavne sile. Koliko dragocenih delavcev pa se pri tem izgubi, otpne od mraza ali obnemore, ali pa jih pomeče veter v vodo, zlasti ob vrbovi paši. Nabere si doma v zatišju brez truda prahu na enem mestu — hitro, dočim druga že pri prvem poletu in prvem donosu obnemore. Na lahek način si preskrbe obnožja, ki jih varuje pomanjkanja krme pri napravi za zalego, čebelarju pa koristi s tem, da se mu plemenjaki razvijajo lepše in hitreje.

Nosema.

J. K.

O gnilobi sem rekel, da je zelo razširjena in nevarna, v mnogo večji meri se to lahko trdi o nosemi, ki je razentega še izredno nalezljiva.

Pred par leti sem imel čebelnjake v raznih vaseh po okolici in sem opazil, da so mi trije amerikanci, ki so stali skupaj, v enem tednu poginili, četrti je ostal komaj živ.

Kakor pri gnilobi, nisem mnogo ugal, kaj je vzrok smrti. Ker sem uvidel, da vse čtivo moje čebelarske knjižnice ne pove pravega, sem zavil nekaj čebel in kos sata v papir, položil oboje v leseno škatljico ter poslal osrednjemu čebelarskemu društvu na Dunaj. Čez nekaj

dni dobim obvestilo, da se gre v mojem slučaju za bolezen **nosemo** v najhujši obliki. Ravnaje se po nasvetu društva, sem uničil vse, kar je prišlo s temi panji v dotiko. Odslej sem se jel zanimati za to, pri nas skoraj še nepoznano bolezen, in našel marsikaj zanimivega. Kar mene najbolj zanima, je dejstvo, da v 2¹/₂ km oddaljeni vasi Vrh, kjer so moji amerikanci oboleli, ne more nihče uspešno čebelariti, dasi so si nekateri posestniki veliko prizadevali, da bi prišli do čebel. V mojem in še enem drugem slučaju so končale čebele na nosemi.

Obiskal sem daleč okoli mojega bivališča vse znamenitejše in tudi preproste čebelnjake. Zvedel sem, da je pri posamez-

nih čebelarjih mnogo panjev poginilo poleg zadostne hrane, in to mi zadostuje, da računam z gotovostjo na imenovano bolezzen.

Kakšna je vendar ta bolezen, bo vprašal vsakdo, ki se dolgočasi z mojim pripovedovanjem. Popisana je površno v nekaterih slovenskih spisih kot brezletnost.

Običajno se pojavi takoj spomladi, največkrat sredi maja, in se redno ponovi sredi junija, pozneje poneha, oziroma ne nastopa tako silno. Na tej bolezni obolela čebela ne more več delati. Čim pride iz panja in hoče zleteti, pade na tla, leze po tleh, skuša zleteti, kar se pa malokateri posreči, in sicer na prav malo daljavo. Redno čebela skače po tleh ali hitro beži, zleze na bilke, skuša od tam zleteti, pade zopet na tla, leze počasneje. Končno se zberejo obolele čebele v gruče, tam nekaj časa še skupno živijo in naposled popolnoma obnemorejo in odmrjo.

V panju se pozna bolezen po izredno mnogih mrtvicah. Vsak dan se najde na dnu toliko mrličev, kakor jih je redno v celi zimí, v hudih slučajih še več. Navadno ostane v takih panjih matica z malim številom čebel, in končno še ta ostanek pogine. Prvotno leti oboleli panj živahneje in raneje kot zdravi, vsled mnogih izgub v hudih slučajih pa popolnoma preneha. Ko hočeš vedeti, zakaj panj ne leti, in ga odpreš, najdeš na dnu kopico mrličev ali še kvečjemu nekaj živega.

Navadno, toda ne vedno, se pojavi s to boleznijo istočasno driska, ki jo pa lahko razločuješ od navadne nenalezljive driske po izločeni tvarini. Ta je pri čebelah, ki so bolne na nosemi, vodene in svetle skoraj sive barve, pri navadni nenalezljivi griži je izločena tvarina gostejša in temnejša, kavine barve.

V lahkem slučaju oboli le nekaj čebel, spomladi navadno mladice, pozneje redno stare. Tak panj navadno ostane slab in ne roji tisto leto, dobi čez zimo drisko in pogine spomladi. Prav lahko oboleli panji včasih popolnoma okrevaajo, bodisi vsled

hitrega zaleganja matice in obnovitve mladíc, ali pa se je okuženje zajezilo vsled kake druge odporne sile.

Hudo obolelim panjem, kjer je pred njimi najti mnogo »dirkačev«, ni pomoči. Tak panj zažveplaj in potem razkuži, kakor je bilo povedano pri gnilobi, ali pa ga celega sežgi, kakor naredim jaz, če oboli poedini kranjič, ker se ne izplača, da bi se pripravljaval ter v nevarnost postavljaval še druge panje.

V lahkih slučajih je težko opaziti, iz katerega panja prihajajo »dirkači«. Če se mi ne posreči z opazovanjem določiti ga, odpeljem sumljive panje v najmanj 3 km oddaljen kraj. Tam jih postavim posamezno in opazujem sam, ali komu naročim, da dožene, iz katerega panja čebele ne morejo letati. Za bolnike na tej bolezni sem imel posebne čebelnjake. Toda uspeh zdravljenja je bil vedno nepovoljen, vsi so mi umrli — hvala Bogu. Ni jim pomagal ne sladkor, niti goraka voda, osoljena z glavberjevo ali kuhinjsko soljo.

Bolezen se redno naleze ali prenese na čebelarskem orodju, medu, satinah ali kakorsibodi. Moj znanec J. . . . iz D. . . . jo je zanesel v svoj čebelnjak s pitanjem »medice«, izlužene iz satin nakupljenih panjev. Takoj prvo leto mu je poginilo kakih 8 do 10 panjev. Jaz sam sem jo profitiral pri nakupu čebel. Dasi jo večkrat opazim v sosednjih vaseh, je prej ni bilo v mojem čebelnjaku, dokler nisem nakupil onih bolnih panjev.

Kakor pri gnilobi, se dogaja tudi pri nosemi, da bolezen neha eno leto in se zopet ponovi, kar nam bodi kot opomin na ču,čnost pri nadzorovanju svojega čebelnjaka.

Prof. dr. Zander popisuje nosemo v svoji knjigi »Krankheiten und Schädlinge der Bienen«. Odkril je povzročitelja bolezni in ga imenoval *Nosema apis*. Bolj doslednega popisa doslej nisem čital, in ga najbrž ne bo; iz lastne izkušnje morem reči, da se popolnoma ujema njegova izvajanja z mojimi žalostnimi izkušnjami in da mi je najbrže njegova knjiga rešila čebelnjak

popolnega pogina. Nisem doživel le omejenih slučajev noseme, ampak še mnogo drugih, med njimi enega, da so mi navidez zdrave čebele, brez mnogih brezletnežev, poginile nekaj dni potem, ko sem jih izrezal iz kranjiča in preložil v A. Ž. panj.

Veda o tej bolezni je nova in kakor trdi dr. Zander sam, nepopolna, zato bi bilo priporočati, da se še kdo oglasi k temu predmetu. Več čebelarjev me namreč zavrača: »Ti pretiravaš s svojo nosemo, saj imam tudi jaz brezletnost, toda brez posebnih posledic.«

Torej na dan z izkušnjami!

Pripis uredništva. Iz svoje mnogoletne izkušnje lahko trdim, da je ta

bolezen — hvala Bogu — v naših krajih pravzaprav še neznana, ker je nisem še nikjer opazil. Mogoče je le to, da se pojavlja poredko, samo v gotovih krajih in pa tako neznatno, da smo jo prezrli. Kakor je razvidno iz spisa g. K. in kakor opisuje bolezen dr. Zander, imamo opraviti z jako nevarno kužno boleznijo na prebavilih, ki napada le godne čebele. Kužnina se prenaša po odpadkih, ki okužijo panj znotraj in zunaj in tudi bližnjo okolico čebelnjako. Zlasti nevarni so napajalniki. Opozarjam čebelarje, da pazljivo preberejo ta članek in uredništvu sporoče, ako so kje opazovali podobne pojave. Pozneje bomo po dr. Zanderjevi knjigi priobčili natančen opis te čebelne kuge.

Čebelarstvo ob Kolpi.

A. P.

Službujem ob Kolpi, kjer čebelarim osmo leto, izvzemši 27 mesecev, ki sem jih preživel pri vojaki. Kolpa, skrivnostno izvirajoča na Hrvatskem, dve uri od Osilnice, teče med jako strmimi pečinami. Na več mestih se širi na njenem bregu večja ali manjša ravan, ki je gosto naseljena. Krasni ravnici sta zlasti osilniška in prifarska ravan. Če pozabim, da so te obmejne pokrajine oddaljene 28 do 40 km od železniške postaje Kočevje, bi bil tu popolnoma zadovoljen.

Kako se pa čebelari v tako oddaljenih krajih? Zanimanje za čebelarstvo je veliko, volja je dobra, meso je slabo. Škoda vsake kronice, ki bi se izdala za povzdigo te panoge. Mnogo se čebelari, veliko goji, pa ničesar ne pridela. Čebelari se pa po starem kopitu, v kranjičih vsakovrstne velikosti toliko časa, da končno navadno vse pogine. Leta 1917. nas je zavidalo staro in mlado, ko smo štelu izkupiček za med. Slednji gospodar si je delal načrt za čebelnjak, misleč, da obogati čez noč in sicer tako, da mu ne bode treba več krošnjari. Čebelnjaki so kar rastle iz tal kakor gobe

po dežju. Danes pa stoje prazni, ali pa hranijo v njih listje in koruzovko.

Ostale čebelarje lahko delimo v tri skupine.

Prvi so pravi originali starega veka. Ti goje do svojih živalic veliko ljubezen, ki jo spremlja vera v razne čarovnije. Dohodka nimajo od čebel nobenega. Leto za letom se kopičijo panjovi, število ljudstev naraste na 40 do 50 in še več. Pride slaba letina, kakršnih ni malo, pa pogine domalega vse. Mrliče krope nekaj časa z blagoslovljeno vodo, ko pa ti ne ožive, pobero satovje, ga spravijo pod streho in čakajo kupca. Navadno se pa goste s satovjem večje že v panju in nadaljujejo svoje delo pod streho, dokler je kaj.

Pred par leti sem prodal v okolico dva druga roja. Zatem je nastopilo deževje, Čebele niso mogle izletavati, pretila je nevarnost, da roja pogineta. Svetujem novemu čebelarju, naj da čebelam malo sladkorja. Razložim mu natančno, kako ima sladkor kuhati in polagati. Mož me uboga. Čez par dni opazim, da je nasul v panj sladkor, kakršnega je dobil v prodajalni.

Na vprašanje, zakaj ni sladkorja skuhal, mi odvrne: »Mislim sem, da je vseeno dobro. Kdo bi toliko pacal!«

Druga skupina čebelarjev vsako leto žvepla, kar ni za pleme, pobere med in vosek. S temi bi se dalo še kaj narediti; toda napredno čebelarstvo se jim zdi vse predrago in pa zamudno. Res je sicer, da dá umno čebelarstvo veliko opravila, a to le toliko časa, dokler ni vse določeno urejeno; pozneje je le plodnosna zabava. Toda našim ljudem se ne smili dati za liter vina 10 K, le če si je treba omisliti kaj za čebelarstvo, to je kaj drago. Če bi ti ljudje zbirali eno leto vinske kronice, pa bi naredili iz njih zadostno število modernih panjev, akoravno bi stal vsak nad 100 K.

Tretja skupina so naši napredni čebelarji. Če si ogledamo čebeljak našega g. Kajfeža v Novih selih in njegovo vzorno čebelarstvo, moramo reči, da ni blizu ne daleč takega.

Tu imamo izvrstno pomladansko pašo. Resja je tod okoli toliko, kot nikjer po Kranjskem, Leske in vrbe tudi ne manjka. Pogrešamo le vedrih dni.

Sredi aprila so pri nas ljudstva že dovolj močna za prevešanje. Krasno bi uspevalo čebelarstvo, če bi imeli le malo več jesenske paše. Kakor hitro pade trava, izgine ž njo tudi paša. Nekaj dobijo še na jesenskem resju. Ajda ne uspeva, uniči jo megla in moča. Voziti čebele v pašo pa tudi nimamo kam.

Letošnje prezimovanje je vobče slabo. Sladkorja ni bilo, medu tudi ne, zavladata je lakota med ljudstvi. Pomrlo je mnogo kranjčev, zlasti mlajšim čebelarjem, ki se z vso vnemo ogrevajo za številne roje. Od 15—20 panjev životarita danes komaj še dva, žalostna sama sebe.

Iz dosedanjih izkušenj v tem kraju sem prišel do zaključka: »Veliko rojev, veliko mrličev, prazne škatle. Malo rojev, močna ljudstva, vsaj nekaj medu brez mrličev!«

Opombe k članku:

Organizacija čebelarstva v novi dobi.

A. Lapajne.

Organizacija kmetijskih panog je bila v stari Avstriji pomanjkljiva. To so čutile posebno slovanske pokrajine, ker je vlada Slovane namenoma prezirala. Če je vsled tega ena najmanjših kmetijskih panog — čebelarstvo — najbolj trpela, je bila to posledica vladnega režima. Iz tega izvajamo posledice! Kar so nam poprej odrekli, moramo sedaj pridobiti s smotrenim in vztrajnim delovanjem. Iz velikopoteznega načrta, ki ga pisatelj članka »Organizacija čebelarstva v novi dobi« stvarno in temeljito razvija, sledi, da naj »Društvo slovenskih čebelarjev v Ljubljani« izvršuje ta program. Častna in truda vredna je ta naloga.

Nastane pa vprašanje: Kako naj društvo slovenskih čebelarjev izvrši ta obširen in kompliciran načrt?

Društvo tvori odbor in člani. Vodstvo društva je izročeno odboru, ki ima svojega načelnika in odbornike. Vsi ti funkcionarji imajo pa vsak svoj stano vski poklic. Kolikor pač morejo poleg svojega poklica, gotovo podpirajo delovanje društva. Da bi se vglobili temeljito v to delovanje in bi posvetili vse svoje moči le prospehu čebelarstva, ne more nihče od njih pričakovati in ne zahtevati. To bi mogel storiti le čebelarski mecen. V čebelarsko društvo vdihniti tako smotreno delovanje, kakor zahteva avtor omenjenega članka, zamore le strokovnjak, ki popolnoma vse svoje duševne in telesne moči posveti tej kmetijski panogi. Kar je oče družini, predstojnik uradu, in kar je n. pr. ravnatelj Slovenske kmetijske družbe tej gospodarski organizaciji, to bodi izvršitelj tega pro-

grama čebelarškemu društvu. Obsežna službena dolžnost! Ako se upošteva, da bode moral organizirati čebelarstvo v vsej Sloveniji, kjer je nad 10.000 čebelarjev, na način, kakor si stavi to nalogo slovensko čebelarško društvo, bo moral biti ne le čebelar-strokovnjak obsežnega strokovnega znanja, prežet ljubezni do stroke, ampak tudi nenavadno organizatorično delaven in sposoben, da urejuje strokovno glasilo, vodi čebelarško šolo in popotni pouk, da vzdržuje vzoren čebelnjak itd.

Da bode pa tak strokovnjak mogel zmagovati to težko nalogo, bode morala država njegovo delovanje gmotno tako podpirati, kakor je to storila pri drugih kmetijskih panogah. V tej zadevi je bilo deležno najintenzivnejše podpore vinogradništvo; od tod tudi uspehi. Slovensko čebelarško društvo, ozir. odbor nima sredstev za to. Ono je le organizacija, ki vodi in nadzira to delovanje in je odgovorna državi in čebelarjem, da se bode odobreni načrt tudi izvrševal. Končni uspeh pa je zavisen od gmotnih sredstev, ki jih bo imelo društvo na razpolago, deloma pa od intenzivnosti odborovega delovanja.

Z ozirom na gospodarski pomen, ki naj ga zavzema čebelarstvo pri nas na Slovenskem, je želeti, da bi merodajne oblasti to vprašanje rešile z vso temeljitostjo.

Živo mi je v spominu, kako se je pred leti malomarno izrazila o našem čebelarstvu visoko stoječa in odločujoča osebnost, češ, »čebelarstvo ljudi samo od dela odvraca, ker čebelarji se mude vedno le pri svojih čebelah in zanemarjajo druga opravila.« Dotičnik je svojemu viničarju celo prepovedal, da ne sme imeti čebel. Edina oblast, ki je podpirala čebelarstvo, je bila v stari Avstriji železniška uprava, to pa seveda ne zaradi čebelarstva samega, ampak zgolj iz sebičnega razloga, da bi se železniški čuvaji in poduradniki o prostem času tembolj držali doma in tembolj zanesljivo izpolnjevali svoje službene dolžnosti. Kaka razlika v nazorih!

Opozarjamo s tem člankom vse napredne čebelarje, da se iz vseh krajev Slovenije priglasé in povedo, kako želé, da bi se pri njih podpiralo čebelarstvo. Iz nasvetov si bo sestavilo slovensko čebelarško društvo načrt, po katerem bode uredilo svoje delovanje. Državna oblast dobi na ta način temelj, na katerem bode podpirala to panogo, da se bo mogla razvijati v prid našega narodnega gospodarstva.

Kam bodi obrnjen čebelnjak.

M. Levstik.

Ni res, da bi se ne moglo čebelariti, ako ni glavna stran čebelnjaka obrnjena proti jugu ali jugovzhodu, kakor je splošno navada. Moj čebelnjak je sicer po stari in seveda dobri navadi tudi tako postavljen, ampak ima dve glavni fronti, drugo torej proti severozapadu. Tudi v podstrešju čebelnjaka imam čebele z izletom proti jugozahodu. Leta in leta že opazujem, kako uspevajo čebele, ki izletavajo na tri različne strani. Priznati moram, da posebnega razločka v donosu in napredku panjev nisem opazil. Proti severozapadu so zjutraj začele izletavati v istem času kakor one, ki so bile obrnjene proti solncu. Pač pa se mi dozdeva, da ob vročih dneh one v senčni legi pridneje izletavajo, nego one proti solncu.

Večkrat so mi čebele iz odsojnih panjev po preje rojile, nego one iz prisojnih. V jeseni so imeli enako močni panji tudi približno enako množino medu in tudi pri prezimovanju nisem opazil posebne razlike. Brez skrbi se torej lahko loti čebelarstva tudi tisti, ki svojega čebelnjaka ne more obrniti v običajno jugovzhodno smer. Glavna stvar je, da je prostor za čebelnjak kar največ mogoče zavarovan proti vetru, zlasti proti burji, in da imajo čebele v smeri izleta odprt svet. Zato bodi glavna stran primerno oddaljena od drevja, poslopij, zelo prometnih cest in potov in vseh takih predmetov, ki bi čebele ovirali v izletu. V ozadju, oziroma ob straneh čebelnjaka pa so taki predmeti jako dobrodošla

obramba proti vetru. Poznam čebelarja, ki ima svoj čebelnjak v tako odsojni legi, da ima samo poleti, in še tedaj le malo časa solnce ter izletavajo njegove čebele proti zahodu, a vendar čebelarji v tej navidezno prav neugodni legi s prav dobrim uspehom. Kdor si

torej nanovo stavi čebelnjak, naj gleda v prvi vrsti na to, da je zavarovan pred vetrovi in da imajo čebele prost izlet. Če pa ne more svojega čebelnjaka obrniti ravno proti jugovzhodu, naj zaraditega nihče ne misli, da se ne sme lotiti čebelarstva.

Listek.

Duhovnik — čebelar.

Izkustveno dušeslovje dokazuje, da ima vsak človek do kakega dela ali opravila posebno veselje. Izvršuje ga rad, vkljub telesni ali duševni utrujenosti. Tudi raznih stroškov in morebitne škode se ne boji. Vztrajnost je pri tem veliko večja, nego pri drugih celo takih opravilih, ki mu jih nalaga dolžnost. Navadno imenujemo to — šport.

Mnogo je lepih in koristnih športov. Je pa tudi res, da je šport že marsikoga spravil ob vse ali celo v prezgodnji grob, n. pr. pretirano kolesarjenje, hribolastvo itd. Toda, ako človek gleda in razmotriva športe, se bo prepričal, da ga ni v gotovem oziru lepšega, idealnejšega in obenem koristnejšega, nego je čebelarstvo.

Razmišljuj na vse strani in uvidel boš resnico tega stavka! Tudi pisec teh vrstic je bil zelo nezaupljiv, ko je slišal peti hvalo čebelarstvu, od raznih čebelarjev, duhovnikov in lajkov. A potom razmišljanja, opazovanja in lastne izkušnje je prišel do gornjega prepričanja. Pojdi, dragi čitatelj, malo z menoj k čebelnjaku! Čuj moja izvajanja in sodi!

Rekel sem, da je čebelarstvo idealen šport. Poglej! Pri čebelarju, prijatelju dobiš plemenjak ali samo roj. Od pričetka ga ogleduješ bolj oddaleč in maloverno, kaj dela in kako se množi. Večkratno in daljše opazovanje čebelnega življenja ti vzbudi večje zanimanje in občudovanje te živalice. Matica je kot nekak vzor dušnega pastirja. Neumorno, toda tiho dela, zato jo vse ljubi in čuva. Dokler je zdrava in živa, vse tekmuje v delu za skupno ko-

rist. Kako žalostno pa je v panju, kjer je ni! Osírotele čebele tavajo nekaj časa semintja, kakor bi jo iskale, potem pa se prejalislej porazgube, ako jim čebelar ne pomaga. Poglej lenega trota! Ker nič ne dela, mu čebele ne puste dolgo lenuhariti, ampak ga spode s silo iz panja, da kje od lakote pogine. Kdor ne dela, naj tudi ne je! To pravilo se pri čebelah strogo izpolnjuje. Najbolj ti bodo pa pri srcu marljive čebele, ki neutrudno od zore do mraka izletavajo in prinašajo med, cvetni prah, vodo itd. Vse tekmuje brez prestanka. Nekaj jih je na straži, da se ne prikrade v panj kak nepoklican gost na sladko kosilo. Ako je dom v nevarnosti, plane na noge vse, kar leze in gre. Z življenjem plačujejo svoje junaštvo in ljubezen do domovine. Kako se veselé o lepem vremenu ljubih solčnih žarkov in dobre paše! Ob slabem pa vse mirno, krotko in potrpežljivo čaka boljših časov. In kakšno veselje je šele tedaj, ko se bliža čas rojenja! Tudi matično ženitovansko potovanje (prašenje) je povod za veselje celega panja.

To so, dragi moj, samo kratki orisi idealne lepote tega športa. Res, čimbolj človek opazuje te živalice, tembolj jih vzljubi. Zato ni čuda, da jih starci čebelarji bolj ljubijo nego vse na svetu. Koliko veselih uric presedi pri ulnjaku! Kako dobrosrčno ljubkuje čebelico, ki se je po dolgem poletu vsedla nanj, da se malo odpočije in gre zopet na delo. Čebela ljubi čebelarja, on tudi njo. Odtod tudi izraz, da čebela ne pogine, ampak umrje. Veliko

lepih misli vzbudi čebela duhovniku za pridigo, šolo itd. Kako hitro mine čas pri uljnaku ob teh lepih mislih! Telo se od-
dahne, duh počije, duša dobi novega krep-
čila.

»Za duhovnika pripraven šport? Kaj še! Saj imam včasih komaj čas za Davida.« mi bo kdo odvrnil. Da, res včasih! A kakor niso vsi dnevi enaki v tednu, tedni v mesecu in meseci v letu, tako je duhovska zaposlenost. In hvala Bogu, da je tako. Drugače bi noben duhovnik ne dočkal Abrahamovih let. Sicer si pa lahko sam določiš, kako in koliko se boš pečal s čebelami. To odločuje število in vrsta panjev, v katerih imaš čebele. Ako si zelo obložen z delom in imaš malo prostega časa, čebelari s kranjici. Pri teh nimaš drugega opravka, kakor da ob času rojenja malo popaziš, roj vsadiš in ob času lakote pokladaš ubogim čebelicam. In še za to malo dela ti bodo v jeseni hvaležne. Poleg tega se bodeš pa še nešteto krat razvedril in odpočil na svežem zraku pri čebelnjaku.

Prideš od dalnjega, morda celo hribovskega obhajila, vsedeš se k čebelicam in pozabljeno je trpljenje. Ako imaš veliko šole, ki navadno zelo izmuči, izlepa ne najdeš boljšega razvedrila in blagodejnejšega odmora za dušo in telo, nego če se malo pomudiš pri čebelicah.

Kdor pa ni ravno preveč zaposlen in ima 1 ali 2 dneva v tednu bolj prosta, obenem bi bil pa rad med naprednejšimi čebelarji, ta naj pa čebelari s premakljivim delom. Pri tem boš lahko bližje in natančneje opazoval čebelino življenje. Tudi drugače imaš pri takih panjih lepo priliko, da si urediš moderno čebelarstvo, ki naposled tudi kaj nese.

Še bolj boš pa napredoval, ako se poprimeš A. Ž. panjev. Sicer je ž njimi precej opraviti, zato so pa tudi bolj dobičkanosni, ako se ž njimi prav ravna.

Kakor vidiš, imaš vse na izbero. Začni z malim, polagoma večaj in mošnjček ne bo nič zdihoval. Morebiti boš rekel, da nimaš pravega prostora. Ako imaš le kako večje ostrešje ali celo nizko okno proti jugovzhodu, pa so čebelice zadovoljne. Pozimi mir, poleti prost izlet in za zavetje. — To so pogoji za dober prostor. Če sam nimaš nič sveta, imaš pa v bližini kakega dobrega soseda, morda celo čebelarja, ki ti bo rad dal toliko prostora.

Samo ena stvar je, ki je za duhovnika — čebelarja sitna. Čebele roje namreč prav rade v onih urah in časih, ko ima duhovnik opravka v cerkvi (nedeljska služba božja, procesije Sv. R. T.) Takrat si je pač treba pomagati s kako drugo osebo.

Slednjic naj še omenim, da je malo športov tako vsestransko koristnih kot čebelarstvo. Duša in telo, oba imata na njem svoj delež. Razen nedolžne zabave in prijetnega postranskega opravila imamo tudi materialen zaslužek. Med za zdravilo in domače gospodinjstvo ali za prodaj. Posebno pa je vosek za duhovnika najboljše zagotovilo, da bo dobil pristno voščene sveče za cerkev.

H koncu še praktičen zgled, kot pečat temu izvajanju. Malokdo je tako obložen z delom in tako priden, da bi tako porabil vsako minuto kakor blagi, pred mnogimi leti umrli dr. Francišek Lampe. In vendar je poleg vsega ogromnega dela še pridno ter z veseljem čebelaril. Zraven pa je še vsak dan po kosilu nekaj časa mizaril ter pripravljaval razne potrebščine za svoje čebelarstvo. Župnik I. T.

Vesti iz podružnic.

Redni občni zbor čebelarke podružnice v Kranju se je vršil dne 19. sušca t. l. pri g. Ručigaju. Vkljub slabemu vremenu je bila udeležba obilna.

Predsednik otvori sejo in pozdravi navzoče. Podružnica ima 130 članov proti 60 v prejšnjem letu. Podružnična blagajna izkazuje 341 K 86 v prebitka. Stroškov je bilo v preteklem letu 3 K 60 v. Inventar izkazuje podružnični pečat, trčalnico in stiskalnico za satnice.

Za tekoče leto je bil enoglasno izvoljen dosedanji odbor: predsednik L. Konjedič, blagajnik P. Žontar, tajnik P. Jocif, odbornika: M. Eržen in L. Remic.

Za delegata v osrednji odbor v Ljubljani se izvoli P. Žontar.

G. Lampe je kot najstarejši in izkušen čebelar nudil v svojem predavanju veliko zanimivega in poučnega.

Z ozirom na poziv v 1. števil. letošnjega »Čebelarja« v zadevi podpore srbskim čebelarjem so zbrali člani 95 K 20 v, podružnica pa je prispevala 54 K 80 v, skupaj 150 K, ki so se poslale osrednjemu društvu v Ljubljani.

Obravnavale so se še druge točke. Čebelarji so izražali svoje želje, kar se je sporočilo osrednjemu društvu. Ko se ni nihče oglasil k besedi, je predsednik zaključil občni zbor z željo, da se zopet kmalu snidemo.

P. Jocif, t. č. tajnik.

Občni zbor čebelarke podružnice v Radovljici se je vršil dne 16. sušca t. l. Udeležba je bila prav obilna. Razvil se je živahen pogovor med čebelarji, ki so se sešli zopet po petih letih. Že pred vojno je podružnica izborna delovala. Imela je vedno več predavanj in zborovanj pri večjih čebelnjakih v okolici.

Predsednik, g. nadučitelj Julij Slapšak, otvori zborovanje in pozdravi vse navzoče. Običajni spored je bil komaj po treh urah izčrpan. Slediti bi imelo še predavanje o čebelarjenju na med po Herterjevem načinu, a vsled pozne ure se je predavanje preložilo na 27. mali traven.

V podružnični odbor so se izvolili sledeči člani: predsednik nadučitelj Julij Slapšak, namestnik župnik v. p. Ferdo Lavrinc, ki opravlja tudi tajniške in blagajniške posle, odborniki: oče Marijofil Holaček, superior na Brezjah, Ivan Šemerl, šolski vodja iz Lesec, in krošnjar Ivan Varl iz Kamne gorice.

Št. Vid pri Zatičini. Na velikonočni ponedeljek smo ustanovili čebelarstvo podružnico. Zborovanja se je udeležilo nad 100 čebelarjev, ki so vsi člani podružnice. Gosp. A.

Lapajne z Grma nam je poljudno predaval o naprednem čebelarstvu. Razložil nam je posebno eksportni in A. Ž. panj ter orodje, ki ga rabimo pri čebelarjenju v teh panjih. Načelnikom podružnice je bil izvoljen učitelj Lovro Jevnikar, namestnikom Cegnar Alojzij, tajnikom in blagajnikom Rudolf Krašovic. Dokler se ne ustanove nove podružnice, pripadata k podružnici višnjegorski in žužemberški sodni okraj. V vseh večjih krajih (Žužemberk, Višnja gora) naj se ustanove lastne podružnice.

V Zagorju ob Savi se je ustanovila čebelarstvo podružnica dne 30. sušca. Kljub skrajno slabemu vremenu je bila udeležba jako obilna. Zbralo se je v gostilni g. Aviča 37 čebelarjev, ki so vsi z največjim zanimanjem sledili izvajanjem predavateljev in ko nečno vsi pristopili k podružnici.

V odbor so bili izvoljeni možje, ki bodo nesebično delovali, da se bo močno zaostalo čebelarstvo poživilo in napredovalo.

Prevalje. Na ustanovnem shodu čebelarke podružnice dne 21. mal. travna 1919 je bila sprejeta sledeča resolucija:

Da bo čebelarstvu v novi državi zasiguran razvoj in napredek, naj Osrednje čebelarstvo pri sestavi nove carinske pogodbe gleda na to, da bo omejen kolikor mogoče uvoz strdi in voska.

Prepovedano naj bo uvažati ali prodajati ponarejeno strd pod imenom, ki je v zvezi z besedo strd (med) ali ki spominja na strd (med).

Izvoz živih čebel naj država pospešuje potom znižanja voznega tarifa. Isto veljaj za prevažanje čebel na pašo ali vsled kupčije po železnici.

Pravi napredek čebeloreje je le v zadostni strokovni naobrazbi čebelarjev. Zato pozivljamo Osrednje čebelarstvo, da poskrbi:

- a) zadostno število potovalnih učiteljev;
- b) čebelarstvo predavanja in poučne tečaje;
- c) lastno »čebelarstvo šolo«.

Čebelarstvo društva po slovenskem ozemlju naj se združijo v Osrednje čebelarstvo zvezo za Slovence. Za celo državo ustanovimo Osrednje jugoslovansko zavezo čebelarjev.

M.

Čebelarstvo podružnica za škojfo Loko je imela svoj občni zbor dne 25. sušca v Stari Loki. Navzočih je bilo 25 članov, ki so vsi z zanimanjem sledili izvajanjem gg. predsednika in predavatelja. Vseh članov ima po-

družnica 35, a je upati, da se bo to število sedaj, ko so nastopile redne razmere, precej pomnožilo. Izvoljen je bil prejšnji odbor.

Za Pliberk in okolico se je po prizadevanju g. nadučitelja P. Močnika ustanovila dne 23. sušca čebelarška podružnica. Iz obširnega poročila posnamemo, da je takoj pristopilo 53 članov in da so bili v odbor izvoljeni sledeči gg.: Predsednik in tajnik g. P. Močnik, nadučitelj v Pliberku; predsednikov namestnik in blagajnik Jurij Derbuh, šolski vodja v Šmarjeti; odborniki: J. Gril, Ig. Trehtar, šim. Aleško, Fr. Ridl in Cvetko Fantič.

Pri zborovanju je bila soglasno sprejeta sledeča važna resolucija:

Čebelarji, zbrani na ustanovnem shodu **čebelarške podružnice za Pliberk in okolico** so sklenili sledeče resolucije:

1. Da bo moglo v bodoče čebelarstvo uspevati, se razvijati in napredovati, naj »Osrednje čebelarško društvo« pri sestavi carinske pogodbe gleda na to, da bo omejen kolikor mogoče uvoz strdi in voska.

Uvoz ali prodaja ponarejene strdi pod imenom, ki je v zvezi z besedo strd (med) ali ki spominja na strd (med), naj bo prepovedan.

2. Pravi napredek čebeloreje je le v zadostni strokovni izobrazbi čebelarjev. Zato pozivljamo »Osrednje čebelarško društvo«, da skrbi: a) za zadostno število potovalnih učiteljev; b) za čebelarška predavanja in poučne tečaje; c) za lastno »čebelarško šolo«.

3. Izvoz živih čebel naj država pospešuje potom znižanega voznege tarifa. Znižani železniški tarif naj velja tudi za prevažanje čebel na pašo ali vsled kupčije.

4. Čebelarška društva po slovenskem ozemlju naj se združijo v »Društvo slovenskih čebelarjev za Slovenijo«. Za ves slovanski jug ustanovimo »Osrednjo jugoslovansko čebelarško zvezo«.

Čebelarški tečaj na Grmu priredi kmetijska šola v sredo, dne 11. in četrtek, dne 12. rožnika t. l. s sledečim sporedom: V sredo, dne 11. rožnika: Življenje in razvoj čebel. Sovražniki in bolezni. Izdelovanje domačega in dzierzonovanega kranjskega panja ter razkazovanje raznih panjev s premakljivim delom (posebno žnidaršičevega panja). V četrtek, dne 12. rožnika: Oskrbovanje čebel. Najvažnejše čebelarško orodje. Čebelna paša. Pitanje čebel. Razni panji. Vzgoja matic. Izdelovanje okvirčkov, vlivanje umetnega satja in pritrjevanje z žico. Uporaba medu in voska. — Pouk bo združen s praktičnim razkazovanjem v šolskem čebelnjaku. — Kdor se želi udeležiti tega tečaja, naj se priglasí po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta

Novo mesto) do 5. rožnika. Revnejšim da ravnateljstvo brezplačno prenočišče.

Vel. Lašče. V nedeljo, dne 27. mal travna, se je vršil v tukajšnji šoli ustanovni občni zbor čebelarške podružnice. Kljub trajno slabemu vremenu se ga je udeležilo lepo število čebelarjev. — Pred volitvijo je predaval g. J. Okorn o prezimovanju plemenjakov ter o zimskem in poletnem krmljenju. Predavanje, ki je trajalo poldruho uro, je bilo poljudno, jasno in zelo zanimivo, za kar smo izrekli g. predavatelju toplo zahvalo.

Podružnici je takoj pristopilo 26 članov, in je bil izvoljen sledeči odbor:

Anton Žužek, predsednik in blagajnik; Fran Rožman, podpredsednik; Konrad Fink, tajnik; odborniki so: Ivan Tomšič, Ivan Zabukeyec, Ivan Prijatelj in Anton Ogrinc.

— K.

Čebelarško podružnico so ustanovili na Jesenicah dne 27. mal. travna. Pristopilo je 22 članov. V odbor so izvolili sledeče člane: Predsednik g. Kastelic Anton, župn., podpredsednik g. Štolcar Kristjan, tajnik g. Repe Ivan, blagajnik g. Razingar Matija, odbornik g. Razingar Franc.

Čebelarška podružnica v Račni pri Čušperku se je ustanovila dne 4. vel. travna. Shoda se je udeležilo precejšnje število zavodnih in navdušenih čebelarjev.

Točno ob 3. uri otvori čebelarški učitelj Anton Okorn iz Ljubljane predavanje. Na shodu se je obravnavalo o vzgoji plemenjakov, o eksportnih panjih in A. ž. panjih, kakor tudi o potrebi ustanovitve podružnice, katero smo vsi čebelarji z velikim veseljem in navdušenjem sprejeli. Takoj prvi dan se je nabralo 67 K podružničnega premoženja.

Izvoli se sledeči odbor: Anton Žitnik, Čušperk, predsednik; Jože Miklič, Cesta, podpredsednik; Jožef Kastelic, tajnik in blagajnik; odborniki: Jožef Novak, Račna; Janez Drobnič, Videm; Matija Zavržen, Zagradec.

Čebelarška podružnica na Krki bo imela svoj redni občni zbor dne 29. vel. travna (na dan Vnebohoda) popoldne po litanijah na Vidmu št. 10, pri g. nadučitelju Ivanu Lobetu. Čebelarji, udeležite se tega sestanka vsi! Pripeljite na shod tudi čebelarje, ki niso organizirani!

Odbor.

Čebelarška podružnica v Belí cerkvi na Dolenjskem je imela občni zbor dne 26. sušca 1919.

Podružnični predsednik je pozdravil navzoče člane in naznanil veselo vest, da se je tekočega leta poprijelo čebelarstva zopet veliko čebelarjev. Podružnica, ki smo jo ustanovili pred dobrim letom z 18 člani, jih šteje sedaj že 30.

V odbor so se izvolili sledeči člani: Franc Zažorc, predsednik in tajnik; Janez Kovačič, predsednikov namestnik; Alojzij Ferkolj, blagajnik; Franc Rus in Andrej Pucelj, odbornika.

Po izvršeni volitvi in sestavi odbora je bil živahen razgovor o čebelarških zadevah. Glede trženja s čebelami, z medom in voskom naj člani skrbe, da ne bodo kupčevali nečebelarji.

Ker se dogajajo pogosto tatvine, so se člani opozorili na zavarovanje proti tatvini. Seveda je treba prej ustanoviti lastno društveno zavarovalnico. — Želeti bi bilo tudi, da društveno glasilo redno izhaja in pravočasno prihaja članom v roke.

Obravnavala so se še razna druga pereča vprašanja in naposled se je občni zbor zaključil ob splošnem navdušenju.

Fr. Zažorc.

Občni zbor čebelarške podružnice v Gorjah se je vršil 9. sušca t. l. Zbralo se je okrog 30 čebelarjev. G. Polda otvori zborovanje in se spominja v vojni padlih članov. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo je vzel zbor z odobrenjem na znanje.

Z navdušenjem so sprejeli čebelarji sklep, da se vrši letos o Binkoštih čebelarški tečaj v Gorjah.

Nato je predaval izprašani čebelarški učitelj, g. nadučitelj Julij Slapšak iz Radovljice, in sicer: 1. o pomladanski kupčiji; 2. čebelarjenju v A. Ž. panju; 3. o Herterjevem načinu čebelarjenja na med v A. Ž. panju; 4. o pomenu organizacije.

Razvila se je živahna debata. G. predavatelj je žel splošno priznanje. Sploh pa se opaža pri gorjanskih čebelarjih krepko življenje in delovanje.

Občni zbor čebelarške podružnice za Poljansko dolino je bil dne 25. sušca t. l. pri Anžonovcu v Srednji vasi. Udeležba je bila povoljna.

Predsednik otvori zborovanje in pozdravi vse navzoče. Podružnica šteje 21 članov. Blagajna izkazuje 88 K 94 v. Stroškov ni bilo.

Izvoli se sledeči odbor: predsednik F. Gostič, namestnik Ign. Čadež, tajnik in blagajnik Fr. Lukman, odbornik A. Pintar.

Predsednik posebno poudarja potrebo, da se čebelarji tesno oklenejo podružnice in društva.

Fr. Gostič, t. č. predsednik.

Drobiž.

Mesto čebelarškega strokovnjaka je s 15. marcem t. l. ustanovila deželna vlada za Slovenijo, oddelek za kmetijstvo. Na to mesto je imenovala kot strokovnega praktikanta za čebelarstvo izprašanega učiteljskega kandidata g. Jožefa Okorna, ki je prideljen v službovanje k sadjarskemu in čebelarškemu oddedu oddelka za kmetijstvo.

G. Okorn je izobražen, temeljito izvežban in praktičen čebelar, ki se že izmlada peča s čebelarstvom. Zadnja leta je vodil tudi vzorno čebelarstvo v Marijanišču v Ljubljani.

Z ustanovitvijo mesta čebelarškega strokovnjaka je storjen v pospeševanju čebelarstva velik korak naprej. S tem je vlada pokazala, da ve ceniti važnost in gospodarski pomen čebelarstva, in prepričani smo, da bo imela odprte roke, ko bo treba naše čebelarstvo podpreti v gmotnem oziru.

Prvi roj je imel v Gorjah član čebelarške podružnice, g. Franc Jan, dne 3. t. m. Vsekako izreden dogodek ob letošnjem mrzlem in mokrem vremenu.

Ali je lastovica čebelam škodljiva, je težko dognati. Po mojih mnogoletnih opazovanjih sem se prepričal, da lastovice ne prizadenejo čebelam posebne škode. Pač pa je

bolj nevarna sinica, pa še ta največ tedaj, ko je v sili, torej pozimi, ko je veliko snega. Najbolj nevaren in škodljiv izmed naših ptičev je na vsak način s r a k o p e r. Posebno ob rojenju se nastavi med veje na drevju in pazi edinole na matico (?) in ako jo zasledi, je roj uničen. To sem jaz že večkrat opazoval iz izkusil.

I. Strle — Podcerkev.

Iz Čadrama v Pohorju. Vaš sklep, da hočete skrbeti za redno izdajanje našega lista in sploh da se bo slovensko čebelarstvo povzdignilo, je gotovo razveselilo vsakega domoljuba, ki ve, da se preveč zanemarja ta stroka nedolžnega kmečkega veselja in lepih postranskih dohodkov. Pogled na našo župnijo nam to potrjuje. Tujci, ki prihajajo k nam, se ne morejo načuditi in imenujejo naš kraj naravnost raj. Mi imamo milo vinorodno podnebje z vinskimi goricami in obširnimi sadovnjaki. Kraj je zavarovan proti krivcu, da ga niti zimski niti spomladni mrazovi navadno ne zadenejo. Vse te okolnosti so tudi za čebelarstvo tako ugodne, da bi lahko redili tisoče panjev več nego dosedaj. Sedaj nas je v celi župniji komaj 15 čebelarjev, ki imamo vsega skupaj okoli 130 panjev. Vojska je tudi tej stroki prizadejala veliko škode.

Enodnevni čebelarški tečaj 25. vel. travna t. l. v Krtini. Dnevni red: Od 9. do 12. ure popoldne: 1. Pozdrav predsednika. 2. Organizacija čebelarjev — čebelarske podružnice. 3. Pomen naše čebele v trgovini. 4. Ravnanje s čebelami od roja do izrojenca. 5. Kdaj in kako si najlažje vzgojim matice. — Od 2. do 4. ure popoldne: 1. Čebelne bolezni. 2. Prednost premakljivih panjev. Žnideršičev panj, eksportni panj in drugi panjovi. 3. Zbijanje okvirjev. Kako začrtamo čebelam delo. 4. Odjemanje in trčanje medu. Čiščenje medu. Prodaja medu.

Čebelarški shodi:

Na binkoštni ponedeljek, 9. rožnika t. l., bo velik čebelarški shod in ustanovitev čebelarske podružnice v Trebnjem, in sicer ob pol osmih popoldne.

Ravno taka shoda bosta v nedeljo, 15. rožnika t. l., in sicer ob osmih popoldne v Kostanjevici, ob treh popoldne pa na Raki. Povsod se bo shod vršil v šolskem poslopju.

Tinje na Pohorju, dne 1. rožnika ob 3. uri popoldne v šoli in pri čebelnjaku g. Fr. Ačka.

Mala Nedelja, dne 9. rožnika po rani maši, v bližini pri kakem čebelnjaku.

Sv. Križ na Murskem polju, dne 15. rožnika po rani maši predavanje v gostilni g. Kosija v Križevcih, potem praktično razkazovanje pri čebelnjaku g. Al. Bratine; popoldne ob pol 3. uri nadaljevanje pri čebelnjakih g. M. Slaviča v Ključarovcih in g. F. Žnideršiča na Grabah.

Sv. Tomaž pri Ormožu, dne 19. rožnika popoldne ob 3. uri v šoli, dalje se bo tam določilo.

Ormož, dne 22. rožnika ob 3. uri popoldne; natančneje se objavi v dnevnikih časnikih.

Sv. Benedikt v Slov. goricah, dne 29. rožnika ob 3. uri popoldne v šoli in pri župnijskem čebelnjaku.

Za nadaljnje shode se naj interesentje takoj oglasijo, ker je sicer za objavo v »Čebelarju« prepozno. — Tukaj naznanjene shode naj sklicatelji objavijo tudi v drugih časnikih.

Povsod se bo najprej predavalo, potem bo praktično razkazovanje, v kolikor bodo v bližini čebelnjaki na razpolago. Nazadnje se bo tudi mikroskopično razkazovalo, ako bo občinstvo želelo in bo čas dopuščal. Podpisani bo vse shode v »Čebelarju« objavjal, sklicatelji pa naj skrbijo za razglasitev v drugih časnikih in na drug običajni način. Kjer bi bilo umestno prirediti shod, naj se sklicatelji čimprej oglasijo, ker bo sicer leto prekratko. Dozdaj so shodi določeni na vse nedelje in primerne praznike do 29. rožnika.

Iv. Jurancič,

pošta št. Andraž v Slovenskih goricah.

Vabilo k čebelarskemu shodu, ki bode v nedeljo, dne 18. maja t. l. ob 2. uri popoldne v šoli v Črnomlju. Vspored: 1. Pozdrav. 2. O naprednem čebelarstvu, predava učitelj čebelar Konrad Barle. 3. Ustanovitev čebelarske podružnice za črnomaljski sodni okraj. 4. Volitev odbora. 5. Predlogi in nasveti.

Sklicatelj: **L. Mikolič**, učitelj.

Čebelarska podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo, 25. vel. travna ob 3. uri popoldne svoj prvi poučni sestanek pri čebelnjaku g. Ravnikarja na čretu blizu Celja. Enaki sestanki se bodo vršili vsak mesec pri drugem čebelnjaku, kar bomo vedno pravočasno objavili.

Storilo se bo vse, da bodo sestanki kolikor mogoče poučni in zanimivi. Naj jih torej ne zamudi noben čebelar in noben prijatelj čebel.

Kosi, predsednik.

Popravek. V zadnji številki v društvenem vestniku je pomotoma izostalo, da je bil voditeljem dvodnevnega čebelarskega tečaja v Gorjah določen g. nadučitelj Julij Slapšak iz Radovljice. Razen njega bosta predavala tudi gg. Okorn in Strgar. Opozarjamo še enkrat, da se bo tečaj vršil v ponedeljek in torek po Binkoštih.

Listnica uredništva. Nadaljevanje čebelarskih pisem je moralo izostati za to številko, ker nismo dobili pravočasno klišejev za podobe. Stric Matic je pa odločno izjavil, da brez podob ne bo pisal čebelarskih pisem. — Gospode sodruknike prosimo, da bi vsaj do 1. rožnika vposlali svoje prispevke, ker bi radi prihodnjo številko izdali nekoliko preje.